

Ararat i Damavand,

20.07. - 12.08.2012.

Krenuli smo iz Skerličeve ulice praćeni prijateljima, planinarima i "bekerajcima"(sl.1). Nakon uobičajenog fotografisanja pošli smo na izazovno putovanje, koje smo planirali još 2009 godine. Veliki izazov su usponi na dve planine preko 5000m. kao i obilazak nama nepoznatog Irana.

Veliki put Pobjede i na istok i na zapad

Putovali smo noću kroz Srbiju i Bugarsku. Zora nas je zatekla blizu Bugarsko-Turske granice. Nakon uobičajene procedure na Turskoj granici nastavljamo ka Istanbulu. Po prvi put se ne zadržavamo u "Stambolu na Bosforu" već prelazimo na Azijski kontinent, pa pravac Ankara. U Ankaru stižemo popodne, i smestamo se u centar glavnog grada Turske. Razgledali smo staru tvrđavu, ruševine rimskog hrama iz vremena Oktavijana Avgusta, a naveče obiškosmo restorane i kafiće.

Ankara-centar

Umorni od noćne vožnje, rano odlazimo na spavanje. Sutradan nastavljamo ka Dogubajazitu, našem odredištu za uspon na Ararat. Po treći put smo u Dogubajazitu i ponovo u drugom hotelu. Dočekao nas je Mustafa, naš stari poznanik i organizator uspona. Ararat je nezaobilazna stanica na putu za Iran i idealna prilika da se planinari aklimatizuju. Po planu krećemo kombi vozilima do podnožja planine i započinjemo uspon ka prvom baznom kampu na 3200m.

Grupa pred polazak na uspon

Početak uspona na biblijsku planinu

Trgovina pod vedrim nebom

Teške rančeve prenose mule, a mi lagano sa malim rančevima krećemo u koloni. Pogled nam je stalno uperen ka planinskom gorostasu. Za koji dan bićemo na vrhu samo da nas vreme posluži. Usput se odmaramo kraj nomadskih šatora. Za nepuna četiri sata stigli smo u bazni kamp, podižemo šatore i pripremamo se za počinak. Za razliku od ranijih godina kamp ima domaćina koji održava montažne VC-e i higijenu.

Kolona ka baznom kampu u pozadini nomadski katun

Bazni kamp-3200m

Prvi deo uspona je uspešno savladan, očekuje nas drugi deo do 4200m. Oksimetrom proveravamo zdravstveno stanje planinara. Rezultati su više nego dobri, raspoloženje je na visokom nivou. Po zalasku sunca uvukla se hladnoća u naše šatore.

Bazni kamp-redovna zdravstvena kontrola

Uvukosmo se i mi u naše tople vreće. Narednog dana ustajemo rano, raspremamo šatore i pakujemo velike rančeve. Ponovo smo u koloni a na čelu je naša najmlađa planinarka, dvanaestogodišnja Teodora. Jedva приметnom stazom, između kamenih blokova, provlačimo se ka sledećem kampu. Za nama je ostao predhodni kamp, a u daljini kao na dlanu se vidi Dogubajazit. Odmaramo po potrebi i ne žurimo. Ararat nam je sve bliži. Propuštamo mule sa našim stvarima. Očigledno da su one bolje aklimatizovane.

Teodora na čelu kolone ka Ledenom kampu

Dobro aklimatizovane

Ledeni kamp je dobio ime po hladnoći i snežnim krpama koje nas okružuju. Ponovo podižemo šator na već unapred pripremljenim mestima. Pokreti su nam usporeni i traju. Oni koji to rade brže, brže se i zamore. Rano smo stigli u ledeni kamp i obavili završne pripreme. Stalno gledamo ka vrhu i molimo se da sutra bude lep dan. Po zalasku sunca uvlačimo se u naše vreće, sutra se rano ustaje i po mraku započinje uspon.

Ledeni kamp-ko me postavi u ovom kršu

Mir i tišina sa zvezdama prosutim po nebu. U podnožju svetla pograničnih sela Turske i Irana. Budimo se i sa nestrpljenjem očekujemo vreme za polazak. Sa baterijskim lampama penjemo se kamenitom stazom. Zora nas je zatekla na prvim zasneženim i zaleđenim stranama. Montiramo dereze i lagano krećemo ka vrhu.

Dalje se nemože bez dereza

Sunce nas je obasjalo na prvoj zaravni 200m. do vrha. Nekoliko staza vode ka vrhu a mi izabramo onu sa najviše krivina. One strme su verovatno za povratak. Konačno smo na 5173m. krovu Turske. Čestitamo jedni drugima, cvokoćemo od jakog vetra koji nam onemogućava da raširimo zastave. Nekako sa mukom se fotografišemo. Pogled ide u nedogled. Na severu ugledasmo Aragac, najviši vrh Jermenije.

Na vrh se prvo popelo sunce

Još malo pa smo na vrhu

Jedva nekako razvismo državna i klupska obeležja

Jak vetar i niska temperatura nas poteraše ranije sa vrha. Sačekujemo se u padnožju, gde je bilo prijatnije. Krupnim i veselim koracima se vraćamo u ledeni kamp. Najteže je bilo silaženje između kamenih blokova. Pri usponu nije bilo problema da li zbog mraka ili svežine?

Veselim korakom nazad

Još se čestito i ne odmorismo a već moramo šatore i velike rančeve da pripremimo za transport. Popodne se vraćamo u bazni kamp i ponovo postavljamo šatore, sada to ide i brže i bolje. I treću noć prespavismo u šatorima. Priviknuti na visinu, brzo ih pakujemo i krećemo do naših kombi vozila.

Konačno svi na okupu

Lakše je nizbrdo

Silazimo drugom stazom, stalno se okrećemo ka vrhu diveći se sami sebi i našem uspehu. U hotelu nas je dočekala druga grupa sa raznim posluženjima. Naveče smo organizovali zajedničku večeru na terasi hotela i proslavili uspon na Ararat.

Zajedno proslavljamo uspon na Ararat

Za vreme uspona na Ararat druga grupa je obišla severoistočnu Tursku i Jezero Van. Na trodnevnom putovanju videli su Kars, grad neobične arhitekture, koji podseća na vreme carske Rusije, sa veličanstvenom jermenskom crkvom Svetog Apostola iz 937 godine. Obišli su grad Ani iz 10 veka, napuštenu prestonicu srednjovekovne Jermenije, grad "hiljadu crkava" na samoj tursko-jermenskoj granici. U regiji jezera i grada Vana, obišli su impresivne tvrđave Urartu civilizacije i ostrvo Ahtamar sa crkvom i palatom iz 913 g., koja je remek delo jermenskog graditeljstva. Na padinama Ararata smo obišli lokalni muzej i mesto na kom su navodno pronađeni ostaci Nojeve barke, kao i Isak pašin saraj.

Po planu napuštamo Dogubajazit, istočnu kapiju Turske, i dolazimo na tursko-iransku granicu. Naše dame pripremaju marame, koje će od danas pa do povratka u Tursku stalno nositi. Izgledaju nam čudno!

Ušli smo u Iran

Unapred smo se naoružali strpljenjem pa nam ne smeta duga procedura na granici. U Iranu nas sačekuje iznajmljeni autobus i ljubazno osoblje. Pred nama je dug put do Teherana sa čestim zadržavanjima na velikim raskrsnicama. U Teheran stižemo posle ponoći u rezervisani hotel gde najčešće odsedaju planinari iz Srbije. Nalazi se u centru grada pa su nam sve interesantne destinacije veoma blizu. Narednog dana smo obišli Nacionalni muzej Irana, a popodne krenuli autobusom ka Poluru, gde smo planirali prenoćište.

Ženski deo ekipe na Velikom putu Pobede

Nacionalni muzej Irana

Ekipa je spremna za Damavand

Od Ararata se pruža severni i zapadni venac iranskih planina. Severni se proteže duž azerbejdžanskih planina, Elbursa (provincije Teheran, Gilan i Mazandaran) preko Gardaga (provincija Harasan), Hindukuša do Avganistana i Himalaja. Najviši vrh u masivu Elbursa je Damavand (5671m.) udaljen 80km severoistočno od Teherana. Damavand je najviši vrh Irana i najviši strato vulkan Azije. Na vrhu se nalazi krater širine 150m. sa zamrznutim jezerom prečnika oko 40m. Na pojedinim mestima se osećaju jaka sumporna isparenja koja otežavaju uspon. Za uspon se preporučuju maske natopljene rastvorom razblažene sircetne kiseline. Zapadni venac iranskih planina se prostire od Ararata kroz severozapadni Iran i obuhvata planinski masiv Zargos s najvišim vrhom Zard Kuhe Dahtijar (4309m). Oba ova planinska venca su jako nepristupačna a naseljena su nomadima.

Dugo smo putovali kroz Teheran do Polura. Nakon smeštaja u novom planinarskom domu, kojim upravlja Planinarski savez Irana, odlazimo na večeru sa našim vodičem. Odmor nam je neophodan jer nas čekaju novi napori. Od ranog jutra smo na nogama spremni da nastavimo vožnju malim kamionetima koji po običaju kasne. Dok čekamo prevoz regulišemo dozvole za uspon.

Krećemo ka Damavandu kamionetima iz Polura

Konačno smo na putu ka baznom kampu Gofsand Sara (3040m.), polazne tačke uspona na Damavand. Izabrali smo južnu stranu za uspon koja se najčešće koristi zbog velikog smeštajnog kapaciteta doma Bargah Shelter (4200m.). Na Damavand je moguć uspon i sa zapadne strane preko planinarskog doma Simogh Shelter (4200m.) ili istočne od doma Takht e feridon Shelter (4380m.).

Početak uspona na Damavand-Gofsand Sara(3040m)

Planinarski dom-Bargah Shelter(4200m)

Od Polura (2250m.) ka baznom kampu vodi asfaltni put koji se završava neravnim makadamom. Vreme sunčano a planina čeka. Nakon jednočasovnog pogađanja oko transporta opreme sa domaćinima, krenuli smo na uspon Staza je neobeležena, dobro vidljiva

sa blagim usponom. Dolazimo do rascvetalog polja maka i biramo najbolje uglove za fotografisanje.

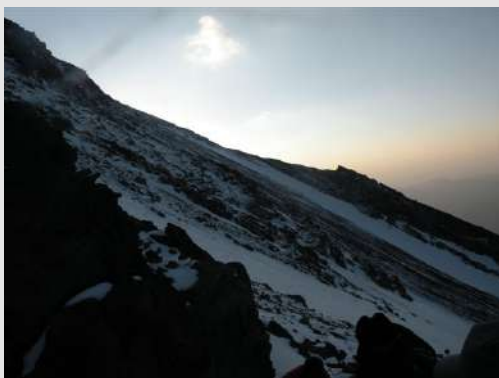

Prvi dan uspona

Polje maka

Na kraju uspona do doma vreme se promenilo pa je zadnje učesnike uhvatila kiša. I sneg je počeo da provejava. Hvata nas panika pred sutrašnji uspon. Vrh planine je u magli. Prognozu nam šalju iz Srbije i ohrabruju. Sutra je odlučujući dan. Nagađamo se sa vodičem oko polaska. Mi bi da što ranije krenemo a vodič nam to ne preporučuje. Ipak se dogovorismo da krenemo u 4 izjutra. Na silu pijemo vodu i čaj dom je skoro prazan što nas ne raduje. Rano smo legli i pokušavali da utonemo u san ali ne ide. Dom u jednoj spratnoj sobi ima preko 100 ležaja bez posteljine pa su vreće neophodne. Primetio sam prve simptome visinske bolesti kod jednog od učesnika. Za njega je uspon završen kao i za jednu planinarku koja i nije planirala dalje. Ustajemo po dogovoru i po mraku krećemo na uspon sa baterijskim lampama. Ušli smo u sneg već nakon jednog sata hoda, što je neuobičajeno za ovo doba i za ovu planinu.

Zora na Damavandu

Detalj sa uspona

Gledali smo fotografije snimljene sa vrha planine na kojima nema ni trunke snega. Uspon je konstantnog nagiba a sa visinom se povećavala visina snega. Još dvoje planinara odustaju na visini od 4900m. Ušli smo u maglu i dubok sneg. Pratimo probijenu stazu vodiča i naših najspremnijih planinara. Na 5200m. se pojavljuju prva sumporna isparenja. Lako prepoznamo jer ta mesta nisu pod snegom. Problem nastaje kad vetar duva sa tih površina ka našoj koloni. Kad se to desi zastajkujemo i stavljamo natopljene maske sa sirćetom. Brojimo korake a brojka se smanjuje. Pauze su sve češće. Prva grupa se vraća sa vrha hrabri nas i smanjuje vreme do vrha. Prolazno vreme je zadovoljavajuće. Sad smo sigurni da ćemo uspeti. Ulazimo u stenoviti deo i to je kraj. Na samom vrhu se čuje jeziva tutnjava iz utrobe zemlje. Nije baš prijatno. Na vrhu smo izlazili po grupama, fotografisali se i što pre nazad bez zadržavanja.

Zastave na Damavandu

Nakon uspona od 1400m. pod surovim uslovima, sledio je silazak do doma pa do polazne tačke uspona. Na uspon je krenulo 17 a popelo se 12 planinara. Veliki uspeh planinara Pobede koji ove godine slave 50 godina od prvog uspona na Mon Blan (14.08.1962.). Za nedelju dana dva vrha od preko 5000m.

Markacija

Druga grupa planinara je obišla u Teheranu riznicu - Muzej dragocenosti, smešten u zgradu nacionalne banke Irana. Najpoznatiji eksponati Darja-je-nur (More svetlosti), najveći nebrušeni dijamant na svetu, Paunov presto persijskih vladara sa 26733 ugrađenih dragulja i krunidbeni nakit Šaha Reze Pahlavija. Obišli su i muzej stakla, Palatu Golestan, teheranski bazar... a u većenjim časovima su odlazili u brda u okolini Teherana u čuvena izletišta sa nacionalnim restoranima. Po povratku grupe sa Damavanda krenuli smo ka Isfahanu. Usput smo obišli Kašan i selo Abijaneh, koji su na listo svetske baštine UNESKO-a.

Kašan

Abijaneh selo pod zaštitom UNESK-a

Molim za prolaz

Smeštamo se u strogom centru Isfahana, koji je jedan od najblistavijih gradova Istoka. Videli smo remek dela persijske kulture od 10 do 18 veka: Veliku džamiju, Kraljevski trg, Palatu Ali Kapu, katedralu u jermenskoj četvrti Đolfa, most na reci Zajenderud koja je nažalost presušila pa nismo mogli da u potpunosti doživimo lepotu reke i čuvenog mosta.

Isvahan-Velika džamija na kraljevskom trgu

Palata Ali Kapa

Most na reci Zajenderud

Predveče smo krenuli ka Turskoj i nakon uobičajene procedure na granici i pretovara u naš autobus, stigli u Ahlat na obali Jezera Van. Narednog dana smo predveče krenuli ka Kapadohiji. Biti u Turskoj a nevideti "Muzej pod vedrim nebom" bi bila prava šteta.

Ahlat-jezero Van

Kapadohija-Muzej pod vedrim nebom

Čudo prirode, a zove se Kapadohija, je nastalo erupcijom vulkana Erdžijas i Hasan-Daga pre deset miliona godina. Sloj lave debljine 150m. prekriva teritoriju od 5 000km². Kasnijom erozijom stene dobijaju čudesne oblike pa cela Kapadohija izgleda kao okamenjeno more. Hiljadama godina je lokalno stanovništvo klesalo u vulkanskim stenama podzemne gradove, kuće, crkve i manastire. Do danas je registrovano 300 crkava, kapela i manastira. Narod Kapadohije je među prvima prihvatio Hristovo učenje. Obišli smo crkvu Svetog Vasilija u Sinasosu kao i geo-morfološke tvorevine popularno nazvane "vilinski dimnjaci".

Očuvana freska

Očuvane freske u crkvi Sv. Vasilija

Najviša kula u Kapadohiji

Napuštamo Kapadohiju i nastavljamo putovanje ka Izmiru. Narednih dana smo se odmarali na peščanim plažama Egejskog mora u Edremitskom zalivu. Iz Orena, gde smo bili smešteni, smo otišli na jednodnevni izlet do ruševina antičkog grada Asosa.

Trojanski zaliv

Izvedene pešačke ture (maršruta, dužina, vreme trajanja, broj učesnika):

A Dogubajazit – bazni kamp – Ledeni kamp – Agri dag – Dogubajazit. 30km. 4 dana...od 26 popelo 17

B Teheran - Gofsand Sara – Barga Seva – Damavand – Teheran. 25km. 2 dana... od 17 popelo 12

Osvojeni značajni vrhovi (naziv, kota, broj učesnika, datum):

A Ararat 5137m. 17 25.07.2012

B Damavand 5671m. 12 30.07.2012

Vođa puta, izveštaj, fotografije: [Vladislav Matković](#)